

NTE EKEKAMADE MME OKU YE MME LEVI

Numbers 18:1-32
OYOHQ UKPEP-ÑKPO 98

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Jehovah edi udeme mi, ye cup mi: afo omum afia mi akama” (Psalm 16:5).

I Utom Mme Oku Ye Mme Levi

1. Ekedì utom mme oku ndise ñkpọ mbaña edu ukpono Abasi ke edisana ebiet, ke ndida nnọ otu owo ke iso Abasi, Numbers 18:1, 2, 5, 7; 1 Ñwed Corinth 4:1, 2; 1 Peter 4:10
2. Mme Levi ekenyene ndise ñkpọ mbaña Ataya ke idemesie, ekenyuñ enyene ndiñwam mme oku ke ndusuk utom, Numbers 18:2-4, 6, 21-23; 2 Ndidem 3:11; Matthew 10:42; Mark 10:43, 44

II Mme Udeme Ñkpọ Uwem Emi Abasi Ọkọnde

Mme Oku Ye Ufọk Mmọ

3. Ema enọ mme oku nte udia mmọ, ndusuk ñkpọ uwa emi mikọfọpkefọp, utọ nte uwa usio-isop, ndusuk uwa idiọk ido, ye ndusuk itie ke unam uwa, Numbers 18:8-10; Leviticus 2:3, 9, 10; 6:16, 23, 25, 26, 30; 7:5-10; 10:12, 13, 16-20; Deuteronomy 18:3; Matthew 10:9, 10; 1 Ñwed Corinth 9:9-14; Ñwed Mbon Galatia 6:6; Ñwed Mbon Philippi 4:14; 1 Ñwed Timothy 5:18; Ezekiel 44:29
4. Okuk emi Nditọ Israel ekesidade edi, ndida mfak mme akpan, ekesinyene mme oku, sia edide mme Levi ekesinam utom oro, Numbers 3:44-51; 18:15, 16; Exodus 34:20
5. Mme okuk edineñere ukwañ-usuñ emi mme andinyene me iman mmọ miduhe ke uwem ekesiyak enọ mme oku, Numbers 5:8-10; 2 Ndidem 12:16
6. Mbak unam uwa, uwa akpa mbuñwum, mme akpa ndisana ufene, se edade ekpuhọre ye mme akpa ufene emi midighe ndisana ekenyene mme oku man edi udia ọnọ mbio ufọk mmọ, Numbers 18:11-14, 17-19; Deuteronomy 18:4, 5; Leviticus 10:14; Ezekiel 44:30, 31
7. Mme oku ikenyeneke ndinyene udeme eke idem mmọ, sia Abasi ekedi udeme mmọ, Numbers 18:20; 26:62; Joshua 13:14; Ezekiel 44:28

III Udeme Eke Mme Levi Ye Mbon Ufọk Mmọ

8. Ekekepe oyohọ ubak duop emi Nditọ Israel enọde enọ mme Levi ndida ndu uwem, Numbers 18:21-24; Genesis 14:20; 28:20-22; Leviticus 27:30-33; Deuteronomy 14:28, 29; 26:12-15; 2 Chronicles 31:4, 5; Nehemiah 12:44; Malachi 3:10; Matthew 23:23; 1 Ñwed Corinth 16:2; Mme Hebrew 7:5
9. Mme Levi ekenyene ndinọ oyohọ mbak duop ke otu oyohọ mbak duop ndida ññwam mme oku, Numbers 18:25-29; Nehemiah 10:38, 39
10. Se ikọsuhọde, mme Levi ekenyene ndida nnam nte mmọ emade, nte ñkpọ eke ekenyenede mmọ, Numbers 18:30-32
11. Mme Levi ikenyeneke udeme ke Israel, edi ema enọ mmọ mme obio ke Isoñ Eñwọñọ ndiduñ nnam utom Ọbọñ ke ofuri idut mmọ, Numbers 35:1-8; Deuteronomy 10:9; 12:12, 19; 14:27, 29; 18:1, 2; Joshua 13:33.

SE EKPEPDE EBAÑA

Mme Utom Emi Enyenede Uteñe

Abasi ama emek mme oku ye mme Levi oto ke esien Israel duopeba ete enam ñkpọ enọ Imọ ke nsio-nsio idaha ke edisana ebiet Esie etiene nte asañade ke uduak Esie. Enye ama ọnọ mmọ emi eketode ke ubon Aaron ifet ndida usuñ ke edituak ibuo otu Abasi ye ke edifọp uwa ye edida ke iso Esie ke ibuo mbio-obio. Ema ayak utom ndiwuhọre Ataya enọ mme Levi ke ini mmọ ekeyode ke akwa akai-ikọt. Ke ini Nditọ Israel ema ekeda itie ke Isoñ Eñwọñọ utom enye oro ama okure ke ntre, ema enọ mme Levi utom efen ke esit Ataya ye ke aña. Mmọ ema ekpeme enyuñ ekpep Ibet, ekpe ikpe enọ mme owo, enyuñ ebuana ke edituak ibuo otu Abasi nnyuñ ñkwọ itoro Esie, ediwak mmọ emi ekedide mme ebre-ndido ye mme ọkwọ-ikwọ enyuñ enam ediwak utom emi nnyin ikpokotde ite utom usuan-etop Abasi mfin emi. (Deuteronomy 17:8-12; 24:8; 27:14; 31:9-13, 26; 1 Chronicles 23:27-32; 2 Chronicles 29:34). Ini kiet ke mbuk eset Nditọ Israel, ema enọ ndusuk mmọ emi ekedade ke mbuo-ekọñ utom edika mmọñ ye edisiak ifia itie-uwa ke ataya ke ndiñwam mme Levi emi ema ekenọ mme utom eke okponde akan oro.

Edisana utom emi ama oyom odudu mme oku ye eke mme Levi onyuñ oyom ofuri ini mmọ. Abasi okonim ete yak mmọ emi mmọ eñwamde enọ mmọ ñkpọ ikpohidem, man oto ke oro mmọ ekpekeme ndiyak ofuri ini ye odudu

mmọ nsin ke utom Abasi. Edieke mmọ ekpekeikutde ete ke ọfọn ndinam utom idem mmimọ, man inyene se idade inwam ikpohidem, emi akpakada akamba ini emi mmọ ekpedade esin ke utom Abasi. Emi akpakanam ukpono Abasi owure onyũ ọduọ usọp-usọp, koro se enye okoyomde okokponde akan se ekpenọde ibọhọke mmọ ayak ofuri ini mmọ esin do.

Abasi Ama Ọfiọk Unana Mmọ

Usuñ ndida nkama mmọ ama ọfọn, edi iduhe ini eke uñwam emi akpanamde mmọ edi mbon inyene. Nte ededi, Abasi ama ọdọhọ ete ke Imọ iyedi udeme mmọ; onyũ ọkọrọ ye kpukpru nkọpọ uwem. Enye ama adian edidiọñ eke spirit emi akanamde uwem mmọ ọyọhọ ye idaresit, adaña nte mmọ ekenamde nkọpọ enọ Enye ke esit akpanikọ.

Iduhe uwem emi edidiọñde nte enye emi ayakde ofuri-ofuri enọ Abasi. Iduhe inemesit eke etiede nte enye emi etienede owo emi anamde nkọpọ ọnọ Abasi “ke edisana ebiet Esie,” me owo ndiyak uwem esie nnọ utom Abasi, utom oro ekpekpri nte ekpekpri. Inemesit Ọbọñ ekedi odudu mbon oro ekeyakde idem mmọ enọ Abasi, edi koro ekemende akpanikọ emi eneñere ewut mmọ, mmọ ema ekeme ndiwọrọ nkẹkpep mme owo mme edidiọñ emi ekedude ke mme eñwọñọ ediom, ndien kpukpru owo eyedia ufọn.

Ndusuk itie ke Ibet ema esin nkọpọ ebaña se mme anam-utom Abasi emi ediyomde ke ini mmọ ekeyode ke akwa akai-ikọt, ke ini ndusuk ekeneñerede ekere ebaña se mmọ ediyomde ke Isoñ Eñwọñọ ke ema ekemim ke ebiet-iduñ mmọ. Edi kpukpru se mmọ edinyenede edito ke edituak ibuot nnọ Abasi. Isuñ-utom Abasi etiñ ọnọ nnyin ete ke Abasi onim ete yak mmọ eke ekwọrọde Eti-mbuk edu uwem eto ke Eti-mbuk. Nnyin imọfiọk ito mbuk nditọ Israel ite ke ndusuk owo ema etim esabare idaha emi koro mmọ ekedade enye enam udori enọ idem mmọ. Mmọ ikọkwọrọke Ikọ Abasi aba inyũ inamke nkọpọ inọ Abasi ke edituak ibuot ke spirit, edi ekeyom udori enọ idem mmọ ye udọñ obukidem enyũ enam mme owo esin edikpono Abasi ke ndek (1 Samuel 2:12-17, 22-24).

Edeme Utom Etiene Nte Ukeme Edide

Abasi ama ọnọ mmọ oro ekeyakde idem enọ Enye ediwak nkọpọ uwa, ndusuk ekedi se mme oku etade ke edisana ebiet ikpọñ, koro mmọ ekedide ndisana ye nkọpọ ibet. Ekeme ndimen mmọ eken nkaka ke ufọk mmọ nkadia ke ebiet ekededi eke asanade. Mmọ oro mmọ ekenyenede ndidia ke edisana ebiet ekedi uwa usio-isop ye ndusuk uwa idiok ido, (emi mikemenke iyip iduk ke Edisana Ebiet ikeyet ke itie uwa o-gold ye mme uwa emem ye akpa mbuñwum idok ye ubak unam uwa ye ebok uyo iba emi ekesidade edi ke ini usọrọ mme urua ye uyo iso ye aran olive (Leviticus 6:25, 26, 30; 7:1-10, 31-34; 14:10, 24; 23:10, 17, 19, 20; 24:5-9).

Ekeme ndida mmọ emi nkaka ebiet ekededi eke asanade ke nna nkata ye mbon ufọk mme oku: oro edi edimenere uwa ye edifuñ uwa ye mme mbak erọñ Nazarite, akpa ufene ye akpa mfri idok (Numbers 6:17, 20; 18:11-19).

Ndusuk uwa ekenyũ ekem ye uwem ke Canaan ndien ekenyene ndida mmọ nsok mme asaña-utom Abasi nte Abasi eketemede: oro ekedi edimenere uwa akpa mbuñwum ke mme ini ukpeñe ye ọyọhọ mbak duop ke kpukpru inyene mmọ, akpa ibokpot emi ekokde enam uyo, akpa idet erọñ emi efatde; ye ndusuk obio ye inwani emi mmọ ekenyenede ndiduñ ke esit (Numbers 15:20; 18:12, 28; 35:1-34; Deuteronomy 18:4; Leviticus 22:17-25).

Ke ndidian ke mme uwa oro, ema edianare mme nkọpọ efen enim enọ mme oku ye ufọk mmọ, mme Levi ye ufọk mmọ, nte uduak Abasi akasañade. Ema ayak emi enọ mmọ ndiñwam mmọ ke se mmọ eyomde, mmọ ema enyene unen ndida mmọ nnam nte mmọ emade nte nkọpọ mmọ, me nte eyen ufene emi mmọ ke idem mmọ ekebokde ndinam. Mme nkọpọ emi ekenyenede mmọ ke ebiet ekededi eke mmọ edude, oro ekedi enọ ke otu mme unam oro mmọ ekewotde ye okuk emi mmọ ekesidade edi ndifak mme akpan ke otu Nditọ Israel. (Emi akpa itie mmọ ekedide ke utom Abasi ekem mme Levi ebọ mmọ), ye eyen erọñ emi ekesidade ekpuhọ ye mme akpa ufene eke mikedighe edisana ye mme nkọpọ emi mme andinyene mikoduhe ye mme nkọpọ emi ekesanade ayak enọ Abasi, kiet ke otu emi ekedi, ikpa mme unam uwa emi ekefopde ke uwa usenubok me eke mbubreyo ye mme uwa efen emi ekedade edi ke ini ke ini, ye okuk edineñere ukwani-usuñ emi mkekemeke ndikut andinyene (Exodus 34:20; Leviticus 7:8; Numbers 5:8; 18:15-19; Deuteronomy 18:3-5). Obuk unam uwa ikenyeneke mme oku me mme Levi, koro ekenyene ndifop mmọ ke itie-uwa.

Abasi ama eti mmọ oto ke inua Moses ete mmọ ekufre mme Levi emi ekedianarede eda enọ Enye mikonyũ inyeneke udeme ke Isoñ Eñwọñọ (Deuteronomy 14:27; 16:11, 14). Ema enọ mmọ ntọt ete etim ekama mmọ ke ntak itie utom emi mmọ ekenamde ye edikpono Abasi.

Abasi ama etiñ abaña mme utom emi Enye ọkọnọde Nditọ Israel ete enam, ndinam mme nkọpọ emi ekedi akpan nkọpọ koro edi emi edida inemesit, se ifonde, ye nsọñ-nda mmọ nte idut ye nte owo kiet-kiet isok mmọ, mmọ ekenyene ndinam emi ukem nte ekpedide ediom. Ke akpanikọ, Enye ama anam ediom ye mmọ emi Enye okokotde

ete “ediomi inuñ.” Nke emi oto ke ntak emi esidade inuñ enam udia ana ebighi man okubiara, akpan-akpan unam. Ke ntre, “ediomi inuñ” ekedi enye eke minaha ebiat efep edi enyene ndidu ke nsinsi.

Uduak Abasi Mfin Ke Abaña Nnyin

Mme usen ke eyo ukara Israel edi mme uwut-nkpọ enọ nnyin ke ediwak usuñ. Nnyin nko imekeme nditiene Abasi ye mme uwa spirit ye mme enọ ima esit eke akpa mbuñwum idibọ ñwọrọ-nda edidiọñ ito Enye. Edi inyene nditi ite se inyenede ndinam ke Gospel mfin isuhokere ikan mbet eyo Ibet. Nkop-uyo enyene akwa edidiọñ ke ini ntut-utọñ asañade ye iyaresit ye ubierikpe Abasi.

Edikpe oyọhọ mbak duop ke kpukpru inyene mmọ ekedi utom emi Abasi okonode Nditọ Israel ndien nte nnyin ikutde emi ekedi ñwọrọ-nda usuñ ndida nkama mme oku ye mme Levi. Edi edikpe oyọhọ mbak duop ikedighe obufa nkpọ ke ini ekenode ibet, koro imokot ite ke isua 600 ke edem, Abraham ama ekpe oyọhọ mbak duop; ke oro ebede Jacob ama onyūñ ekpe nko. Oto ke edinam mmọ, mmọ ewut ete ke edikpe oyọhọ mbak duop edi se Abasi ama okononim mbemiso eyo mmọ. (Kot ke Mme Hebrew 7:1-6; Genesis 28:22). Ke ntre edikpe oyọhọ mbak duop ukem nte mbet eti edu-uwem idighe se Abasi okonode mme Jew ikpọñ edi, edi se nnyin inyenede ndinam nko mfin.

Paul, isuñ-utom Abasi ke ini ewetde onọ nditọ Abasi ke Corinth ete “Ke akpa usen urua, mbufo owo kiet-kiet esio nkpọ ke udori eke ekutde, ekponre enim nkañ kiet” (1 Nwed Corinth 16:2). Jesus nko ama onyime edinọ okudok iba emi ebekpa okonode Abasi onyūñ afiak otoro enye ke ndinam ntre. Jesus ekeneñere etiñ ete ke nnyin inyene ndinọ oyọhọ mbak duop mfin ke ini Enye asuade onọ mme scribe ye Pharisee onyūñ odohode ete, “Eyedidiok onọ mbufo, mme scribe ye mme Pharisee, mbon mbubik! koro mbufo esiode ubak ikọñ ye mfri ye mkpasip kiet ke itie duop enọ Abasi, enyūñ etrede ndinam ikpọ nkpọ ibet, ikpe, ye mbom ye mbuqtidem. Edi mbufo ekpenam mme nkpọ emi, ikponyūñ itreke ndinam mmọ eken” (Matthew 23:23, 24).

Eñwọñọ akwa edidiọñ ana onọ mmọ emi esukde ibuoet enọ Ikọ Abasi. Enye etiñ onọ nnyin ete ke iyeñwaña edidiọñ eke ediwakde akaha inọ nnyin edieke nnyin ikponode Enye ke edinam ikọ emi (Kot Malachi 3:8-10). Enye onyūñ odohọ ete “Edieke mbufo efiokde mme nkpọ emi, ofofon onọ mbufo ke mbufo enamde mmọ.”

Ofofon onọ mmọ eke enimde ediomi Abasi enyūñ esañade ke usuñ esie! Ofofon onọ mmọ eke enamde uduak esie inyūñ itreke ndikpono ikọ Esie ke ndinam kpukpru item Esie! Ofofon onọ mmọ oro eyakde uwem mmọ enọ ndinam utom Esie enyūñ ebuotde idem mmọ ye Enye ke udia usen ye ke edinim uwem mmọ, idaresit Obọñ onyūñ edide odudu mmọ, Jehovah ke Idemesie onyūñ edide udeme mmọ! Inemesit efen eke ekemede ndida ndomo ye eke mmọ iduhe, uyuhọ efen eke ekemede ndida ndomo ye eke otode ke edinam utom ke iñwañ Abasi ke usen ke usen iduhe!

MME MBUME

1. Nso idi ntak emi Abasi etiñde enyin ke usuñ nte ekamade mme asaña-utom Esie ke nkpọ ikpohidem?
2. Nso ikedi utom mme oku?
3. Nso ikedi akpan utom mme Levi?
4. Nam añaña nte mme oku ekesinyenede udia.
5. Mbio ufok mme oku ekesisaña didie enyene udia ye mme nkpọ uwem eken?
6. Ewe item Abasi okonode mme Levi udeme mmọ?
7. Nso ke mme Levi ekesinọ mme oku mbemiso udeme eke mmọ?
8. Tiñ nte ekesisañade efak mme akpan ke otu mme unam emi mikedighe edisana.
9. Nso idi ntak emi akanade nte efak mme akpan nditọ Israel? Ekeyak okuk ufak oro enọ anie?
10. Nso ke nditọ Abasi enyene ndinam mfin man utom Abasi aka iso?